

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě, složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašiny a soudců JUDr. Jana Vyklického a JUDr. Petra Průchy, v právní věci žalobce: **Mgr. P. J.**, proti žalovanému: **Ministerstvo dopravy**, odbor provozu silničních vozidel se sídlem nábreží Ludvíka Svobody 1222/12, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 11. 2012, č. j. 623/2012-160-SPR/3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 11. 2013, č. j. 1 A 76/2012 - 45,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**

II. Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím Magistrátu hlavního města Prahy ze dne 16. 4. 2012, č. j. MHMP 580316/ 2012/Hoc byl žalobce (dále „stěžovatel“) uznán vinným ze spáchání přestupku dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 2 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále „zákon o silničním provozu“), který spočíval v překročení nejvyšší dovolené rychlosti v obci o 45 km/h. Za spáchaný přestupek mu byla uložena pokuta ve výši 7.000 Kč a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel po dobu 8 měsíců. Dále bylo stěžovateli uloženo zaplatit náhradu nákladů správního řízení ve výši 1.000 Kč. Proti zmíněnému rozhodnutí podal stěžovatel odvolání, které bylo rozhodnutím žalovaného ze dne 19. 11. 2012, č. j. 623/2012-160-SPR/3, zamítnuto a prvoinstanční rozhodnutí bylo potvrzeno.

Rozhodnutí žalovaného napadl stěžovatel správní žalobou, kterou napadenému rozhodnutí vytýkal nedostatky ve zjišťování skutkového stavu a s tím související význam

neprovedených důkazů, které navrhoval. Popíral rovněž věrohodnost oznámení o přestupku, které nebylo ověřeno požadovaným výsledkem strážníka. Upozornil, že neexistuje přímý důkaz o tom, že by předmětné vozidlo v době přestupku řídil. Námitku vznesl i proti přesnosti a metodě měření rychlosti s tím, že naměřená rychlost mohla být zkreslena odrazem laserového paprsku od souběžně jedoucího vozidla. Obdobně jako ve správním řízení navrhl důkaz znaleckým posudkem, který by určil, zda je možné na jím uváděné trase dosáhnout naměřené rychlosti. Poukázal i na nízkou nebezpečnost daného jednání a požádal o moderaci uložených sankcí.

Rozsudek Městského soudu v Praze

Městský soud v Praze (dále „městský soud“) zamítl správní žalobu rozsudkem ze dne 21. 11. 2013, č. j. 1 A 76/2012 – 45, napadeným nyní posuzovanou kasační stížností. Nejprve zrekapituloval skutkově relevantní okolnosti a konstatoval, že podklady opatřené správními orgány postačují ke zjištění skutkového stavu, na jehož základě byl stěžovatel uznán vinným uvedeným přestupkovým jednáním.

Městský soud nepovažoval za důvodnou námitku, že skutkový stav nebyl řádně zjištěn. Upozornil na zásadu materiální pravdy, která se při zjišťování skutkového stavu uplatní, a která prošla jistým vývojem společně s vývojem správního řízení. Na rozdíl od pravidla zakotveného v dřívějším správním řádu se nyní nezjišťuje přesně a úplně skutečný stav věci, neboť to není ani účelné, ani objektivně možné; nutné je nyní vycházet ze spolehlivě zjištěného stavu věci a v řízení postupovat co nejúčelněji, nejrychleji a nejlevněji. S ohledem na tento princip nebyl, dle městského soudu, správní orgán povinen provést důkaz výsledkem zasahujících policistů, jestliže k prokázání stavu věci postačovaly podklady obsahující fotodokumentaci o spáchání přestupku a ověřovací list o měřicím přístroji, dle kterého byl přístroj k měření způsobilý.

Městský soud dále pokládal za nerozhodnou skutečnost, že stěžovatel nebyl na fotografii vidět. Zdůraznil, že stěžovatel byl po měření zastaven hlídkou policie a ztotožněn, o čemž svědčí úřední záznam o přestupku. Soud se proto ztotožnil se správními orgány, že by byl výslech strážníka nadbytečný. Stejně tak výslech manželky a bratra stěžovatele by nemohl zjištěné skutečnosti vyvrátit. Městskému soudu nebylo ani zřejmé, jaké skutečnosti by měly být výsledkem strážníků prokázány, neboť jejich úkolem nebylo sledovat trasu, po které stěžovatel jel, ale kontrolovat rychlost na měřeném úseku. Dle soudu by nemohla naměřenou hodnotu vyvrátit ani navrhovaná expertíza, neboť rychlost byla změřena přístrojem, který splňoval všechny parametry, a měření provedl proškolený strážník. Námitky ohledně chybovosti měření byly navíc vyvráceny vyjádřením kvalifikovaného pracovníka Českého metrologického ústavu. Městský soud rovněž poznamenal, že provádění důkazů v přestupkovém řízení je především úkolem správních orgánů a je věcí správního uvážení.

V další části odůvodnění se soud věnoval možnosti moderovat uložené sankce. Uvedl, že uložená sankce je v souladu s § 125c odst. 5 zákona o silničním provozu a při jejím uložení nebyly překročeny limity správního uvážení. Správní orgán přihlédl k přitěžujícím i polehčujícím okolnostem a nejedná se navíc o pokutu uloženou v nepřiměřené výši.

pokračování

S ohledem na uvedené argumenty byla žaloba dle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“) zamítnuta.

Kasační stížnost

Kasační stížností ze dne 11. 12. 2013 napadá stěžovatel rozsudek městského soudu z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Předně namítá, že soud ani správní orgány neprovedly navrhované důkazy a přitom nezdůvodnily, co je k takovému postupu vedlo. Stěžovatel má za to, že tím byly porušeny jeho základní procesní práva jako presumpce nevin, zásada rovnosti zbraní a zásada, dle níž je v pochybnostech nutné rozhodnout ve prospěch obviněného.

Stěžovatel nesouhlasí s neprovedením výsledků zasahujících strážníků, manželky a bratra. Upozorňuje, že přímou konfrontací se strážníky mohl zpochybnit jejich věrohodnost; výslech manželky a bratra by potom potvrdil, že inkriminovaného dne nebyl vůbec kontrolován. Dodává, že tvrzení strážníků nelze vnímat jako nezpochybnitelná a lze je, stejně jako oznámení o přestupku, vyvrátit. Domnívá se, že úkolem strážníků bylo zjistit všechny relevantní okolnosti, tedy i trasu, po které vozidlo jelo, a na níž nemohlo dosáhnout naměřené rychlosti. Nesouhlasí rovněž s názorem, že by důkazy tvořily ucelený a provázaný řetězec, neboť z přiložené fotografie a oznámení o přestupku nelze totožnost řidiče zjistit. V tomto směru upozorňuje, že na oznámení o přestupku není podepsán, a neexistuje proto žádný přímý důkaz, že by předmětné vozidlo řídil.

Obdobě jako v žalobě stěžovatel opakuje námitky k metodice měření rychlosti. Má za to, že je-li v zorném poli radaru více aut (což vyplývá z pořízené fotografie), nelze naměřenou hodnotu přisoudit konkrétnímu vozu. Navíc může dojít k nepřesnostem způsobených odrazem laserového paprsku, což může zapříčinit, že naměřená rychlost odpovídá dvojnásobku skutečnosti. Soudu i správním orgánům vytýká, že se s uvedenými námitkami nevypořádaly a bez dalšího je odmítly. Poukazuje i na značnou vzdálenost mezi radarem a měřeným vozidlem. Stěžovatel rovněž nesouhlasí s neprovedením důkazu znaleckým posudkem, který měl ověřit, že na trase, po níž dle svého tvrzení jel, nemohl tak vysoké rychlosti docílit. Namítá, že se tím správní orgány ani soud vůbec nezabývaly.

Stěžovatel se následně zabývá otázkou, zda mohla městská policie na daném úseku měření rychlosti provádět. Uvádí, že v řízení nebyl předložen žádný důkaz prokazující, že by v době údajného spáchání přestupku strážníci dodrželi povinnost součinnosti s Policií ČR. Má za to, že listina předložená správním orgánem takovou součinnost nedokládá. Domnívá se proto, že ze strany strážníků městské policie došlo k překročení pravomoci.

Kasační stížnost stěžovatel uzavírá s tvrzením, že skutková podstata, z níž vyšel městský soud i správní orgány nemá oporu ve spisech, a proto navrhuje rozsudek městského soudu zrušit a vrátit mu věc k dalšímu řízení.

Žalovaný v reakci na kasační stížnost pouze stručně uvedl, že jí navrhuje zamítnout a napadený rozsudek potvrdit.

Posouzení Nejvyšším správním soudem

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval problematikou přípustnosti kasační stížnosti a dalších podstatných náležitostí. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, sám stěžovatel je advokátem a jsou splněny i obsahové náležitosti dle § 106 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Nejvyšší správní soud se zabýval jednotlivými kasačními námitkami. Převážná část argumentace se dotýká problematiky zjišťování skutkového stavu a lze jí podřadit pod kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Stěžovatel především tvrdí, že mu správní orgány i soud neprávem odepřely provést navrhované důkazy. Konkrétně se domáhal důkazu svědeckými výpověďmi zasahujících strážníků, manželky a bratra, z nichž mělo být postaveno na jisto, zda předmětné motorové vozidlo skutečně řídil, a jakou trasou jel. Svědecké výpovědi však považovaly správní orgány i soud za nadbytečné, neboť z provedených důkazů byl skutkový stav zjištěn dostatečně. Klíčové bylo posoudit, zda správní orgány v souladu s ustanovením § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“) zjistily skutkový stav věci tak, že o něm nejsou důvodné pochybnosti.

Nejvyšší správní soud se již k problematice zjišťování skutkového stavu několikrát vyjadřoval. Z rozhodnutí rozšířeného senátu zdejšího soudu ze dne 14. 1. 2014, č. j. 5 As 126/2011 - 68 lze vysledovat, že navrhopat důkazy a uplatnit prostředky ke své obraně je výsostné právo osoby, proti níž se řízení vede. K tomuto právu však nelze definovat povinnost správních orgánů všechny navržené důkazy provést. Pokud to však neučiní, musí svůj závěr přezkoumatelným způsobem vysvětlit.

Tvrzení o neprovedení navrhovaných důkazů je vhodné zasadit do kontextu předchozího správního i soudního řízení. Z protokolu o ústním jednání o přestupku ze dne 5. 4. 2012 vyplývá, že stěžovatel nejprve rozporoval metodu měření rychlosti a vyjadřoval se ke vzdálenosti měřicího přístroje od měřeného vozidla. Několikrát přitom uvedl, že v inkriminovaný okamžik změřen byl. Následně popsal trasu, po níž údajně jel a dodal, že je na ní nemožné naměřenou rychlost docílit. K tomu navrhl důkaz znaleckým posudkem. K požadované výpovědi bratra a manželky doslova konstatoval, že jej „*oba sledovali, takže mohou dosvědčit, jakou rychlostí jsem jel a kde jsem se na ulici Švehlovou napojil*“. Na závěr své výpovědi rovněž upozornil, že „*z pořízené fotodokumentace nelze identifikovat řidiče s tím, že v daném úseku jsem byl opakovaně městskou policií kontrolován*“. Prvoinstanční správní orgán, jehož závěry byly žalovaným potvrzeny, navrhované důkazy neprovedl a vysvětlil také, proč tak neučinil. Svědeckou výpověď bratra a manželky nepovažoval za rozhodnou především proto, že by nemohli objektivně posoudit rychlost vozidla, jež byla prokázána certifikovaným měřícím zařízením. Vzhledem k tomu, že byla rychlost vozidla objektivním způsobem změřena, považoval správní orgán za nadbytečný i důkaz znaleckým posudkem. Obdobně i žalovaný vysvětlil, proč považuje navrhované důkazy za nadbytečné. Stěžovatelovo tvrzení, že nebyl v daném místě a čase vůbec kontrolován, navíc označil za účelové. Městský soud následně ověřil, že byl skutkový stav zjištěn v souladu se zásadou materiální pravdy tak, jak to požaduje správní řád. Výslechy

pokračování

zasahujících strážníků a dalších osob, stejně jako znalecké posouzení, nepovažoval za nutné především proto, že nashromážděné důkazy spolehlivě prokazují všechny okolnosti spáchaného přestupku.

Nejvyšší správní soud se s výše uvedenou argumentací správních orgánů a soudu ztotožňuje. V daném případě totiž zjištěný skutkový stav neobsahuje pochybnosti, které by musely být detailněji dokazovány. Naopak tvrzení stěžovatele nepostrádá vnitřní rozpornost a četné logické deficity. Není vůbec jasný smysl zpochybnění osoby řidiče podle kamerového záznamu, jestliže z řady tvrzení samotného stěžovatele vyplývá, že se na místě přestupku ve vozidle pohyboval a dokonce o tom svědčí i důkazy, které sám stěžovatel navrhuje. Hodnotu postrádá i spekulace o použitelnosti certifikovaného měřicího zařízení jen do 60 m, přestože je prokázána použitelnost přístroje na vzdálenost podstatně vyšší. Prokázané zaměření měřicího přístroje zjevně vylučuje spekulace o chybách měření v důsledku nežádoucího odrazu laserového paprsku, ke kterému zjevně nebyl žádný důvod. Nejvyšší správní soud nepopírá obecně vysokou vypovídací hodnotu svědecké výpovědi zasahujících policistů, avšak v daném případě by byly samotné výpovědi nadbytečné. Zdejší soud vychází především z protokolu o přestupku a oznámení o přestupku, které byly zasahujícími strážníky sepsány a plně korespondují s přiloženou fotodokumentací. Závěr o skutkovém stavu se tak neopíral jen o úřední záznamy (srov. opačnou situaci v rozsudku zdejšího soudu ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008 - 115). Z uvedených dokumentů je patrné, že strážníci ztotožnili stěžovatele jako osobu, která přestupek spáchala, přičemž zrovna tato okolnost nebyla samotným stěžovatelem v úvodních fázích řízení nijak zpochybňována. Nic na tom nemění ani skutečnost, že oznámení o přestupku stěžovatel nepodepsal a k přestupku se nikterak nevyjádřil. To, že předmětný přestupek spáchal stěžovatel, dokládají jeho vlastní opakovaná vyjádření. V protokolu o ústním jednání několikrát uvedl, že byl hlídkou městské policie změřen. Popsal, jak byl předjížděn vozidlem BMW a dokonce rozporoval vzdálenost měřicího přístroje od vozidla. Ve zmiňovaném protokolu toliko upozornil, že řidiče nelze dle fotodokumentace ztotožnit. V kontextu uvedených zjištění se ovšem jedná o tvrzení irelevantní, bez jakékoli důkazní hodnoty. Jen pro úplnost je třeba dodat, že stěžovatel měl možnost správnímu orgánu sdělit, kdo jiný vozidlo řídil (k tomu srov. § 10 odst. 4 zákona o silničním provozu). V souhrnu tak uvedené skutečnosti, ze kterých vycházely správní orgány i městský soud skutečně tvoří logický a uzavřený řetězec důkazů, které dokládají, že stěžovatel předmětný přestupek spáchal. Za takové situace nebylo nutné shromažďovat další důkazní prostředky k detailnějšímu prověřování totožnosti přestupce. Správní orgány proto neporušily povinnost zjistit skutkový stav tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti (§ 3 správního řádu), neboť se žádné skutečné pochybnosti o přestupci nevyskytly. V žádném případě nebyly upřednostněny záznamy strážníků nad jiné důkazy. V celkovém zjišťování skutkového stavu byly záznamy pouze jedním dílem uzavřeného důkazního řetězce. Z pohledu výše uvedeného by spojitý důkazní řetězec nemohly narušit ani případné výpovědi manželky a bratra stěžovatele, neboť by se mohly týkat jen skutečností, pro posouzení věci prakticky bezvýznamných.

Na danou věc rovněž nedopadá stěžovatelem uváděné rozhodnutí zdejšího soudu sp. zn. 1 As 44/2009, neboť v nyní posuzované věci správní orgány i soud uvedly, proč považují navrhované důkazy za nadbytečné a dostatečně popsaly, z jakých skutkových okolností vyvodily závěr, že se stěžovatel přestupku dopustil.

Stěžovatel také nesouhlasil s názorem městského soudu, že nebylo povinností strážníků zjišťovat trasu, po které jel. Navíc požadoval provedení důkazu znaleckým posudkem, který by měl doložit, že nemohl naměřené rychlosti dosáhnout.

Nejvyšší správní soud neshledal ani tuto námitku důvodnou. S městským soudem lze souhlasit, že primární povinností strážníků bylo měřit rychlost projíždějících vozidel, což také nepochybně prováděli. Samozřejmě mohli vnímat i trasu, po které se vozidlo pohybuje, ale z pohledu měření rychlosti se jedná o okolnost bezvýznamnou. Nositelem stěžejní hodnoty je údaj certifikovaného a řádně obsluhovaného měřicího zařízení. Pouze takto naměřená rychlost takto představuje objektivní důkaz o rychlosti pohybu měřeného vozidla v konkrétní okamžik, přesně zaznamenaný kamerovým systémem. Trasa vozidla je v tomto ohledu neprůkazná, neboť nelze zjistit počáteční rychlost vozidla při příjezdu z křižovatky a další proměnné, které mají na okamžitou rychlost vliv. Ani znaleckým posudkem by nebylo možné zpětně zjistit všechny rozhodné skutečnosti, které se mohly do naměřené rychlosti vozidla promítnout. V tomto ohledu tak správní orgány i soud postupovaly správně, když znalecký posudek odmítly pro nadbytečnost.

V další části kasační stížnosti jsou rozporovány postupy při samotném měření rychlosti a použitá měřicí technika. Nejvyšší správní soud zjistil, že měření bylo prováděno pomocí certifikovaného silničního laserového rychloměru ProLaser III PL-DOK I, jehož funkčnost byla ověřena Českým metrologickým institutem (s platností do 3. 1. 2012). Rychlost stěžovatele byla změřena strážníkem, který byl k měření rychlosti tímto přístrojem řádně proškolen. Proti těmto skutečnostem stojí nepodložené a hypotetické tvrzení stěžovatele, že během měření mohlo dojít k odrazu laserového paprsku od projíždějícího vozidla, čímž došlo k chybě během měření. Stěžovatel se přitom odvolává na blíže nespecifikované závěry metrologického ústavu, které mají být dostupné v tisku. Srovná-li Nejvyšší správní soud nepodložené tvrzení stěžovatele s doklady, které o měření předložily správní orgány, nemůže dospět k jinému závěru, než že způsob měření a použitá technika nevzbuzuje žádné pochybnosti. Vzhledem k tomu, že obdobným způsobem se s námitkou vypořádal i městský soud, lze se s jeho závěry ztotožnit. Žalovaný navíc podrobně popsal jak průběh měření, tak i jeho princip (viz strana 4 rozhodnutí), a dospěl k závěru, že k pochybení dojít nemohlo. Na tuto argumentaci lze pro stručnost odkázat.

V posledním okruhu námitek zpochybňuje stěžovatel součinnost městské policie s Policií ČR během měření rychlosti. Má za to, že důkaz o součinnosti nebyl předložen, a proto strážníci prováděli měření nad rámec svých pravomocí. Nejvyšší správní soud zjistil, že taková argumentace nebyla před městským soudem uplatněna. Stěžovatel jí sice uvedl před správními orgány, ale v řízení o správní žalobě na ní už netrval. Městský soud tak na uvedené námitky nemohl reagovat, neboť napadené správní rozhodnutí přezkoumává v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). V tomto ohledu se proto jedná o námitky nepřipustné. V souladu s ustanovením § 104 odst. 4 s. ř. s. je totiž kasační stížnost nepřipustná v případě, opírá-li se o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáváno, ač tak učinit mohl. Snad jen pro úplnost lze poznamenat, že ani tato námitka neobstojí v porovnání s tím, že místa měření rychlosti vozidel, konkrétně právě také místo měření dne 2. 12. 2011 v konkrétním úseku ulice Švehlova v Praze 10, byla řádně oznámena Policií ČR. Požadavek § 79a zákona o silničním provozu lze považovat za přiměřeně naplněný.

pokračování

Lze uzavřít, že městský soud i správní orgány při svém rozhodování vyšly z dostatečně zjištěného skutkového stavu věci. Nepochybily, pokud z důvodu nadbytečnosti nepřistoupily k dalšímu dokazování navrženými výpověďmi svědků - zasahujících strážníků, manželky a bratra stěžovatele. Je tomu tak proto, že ze svědeckých výpovědí by nebylo možno zjistit ve věci nic jiného, než co vyplývá již z provedených důkazů, případně navíc jen okolnosti pro posouzení věci bezvýznamné. Relevantně nebyl zpochybněn ani způsob měření a použitá technika. Námitky související se součinností městské policie s Policí ČR jsou navíc nepřipustné.

Nejvyšší správní soud tak, s ohledem na výše uvedené, všechny námitky zamítl a kasační stížnost celkově posoudil jako nedůvodnou. Proto jí v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Nad rámec zdůvodnění Nejvyšší správní soud vyjadřuje určitou zdrženlivost k aplikaci zásady procesní ekonomie v postupu správních orgánů při meritorním rozhodování v přestupkových řízeních. Jedná se jistě o zásadu významnou, nikoli však významnější, než jsou základní zásady činnosti správních orgánů (§ 2 až § 8, § 177 správního řádu) a Ústavním soudem zdůrazněná zásada spravedlivého procesu. S takovými kautelami nemůže být zásada procesní ekonomie v kolizi, a to ani v případech obrany či prevence proti obstrukčním jednáním pachatelů přestupků. V posuzované věci k takové situaci nedošlo, shora uvedené principy nebyly dotčeny, skutkový stav byl dostatečně prokázán provedenými důkazy a naopak důkazní návrhy stěžovatele nenabízely nic, co by mohlo objektivitu provedených důkazů zpochybnit.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Žalovaný náhradu nákladů nežádal a ostatně mu ani žádné náklady, nad rámec vyplývající z jeho úřední činnosti, nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. června 2014

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu